

Dimenzije mliječnih zuba kod djece iz ranog srednjeg vijeka

Vodanović M*, Njemirovskij V, Brkić H

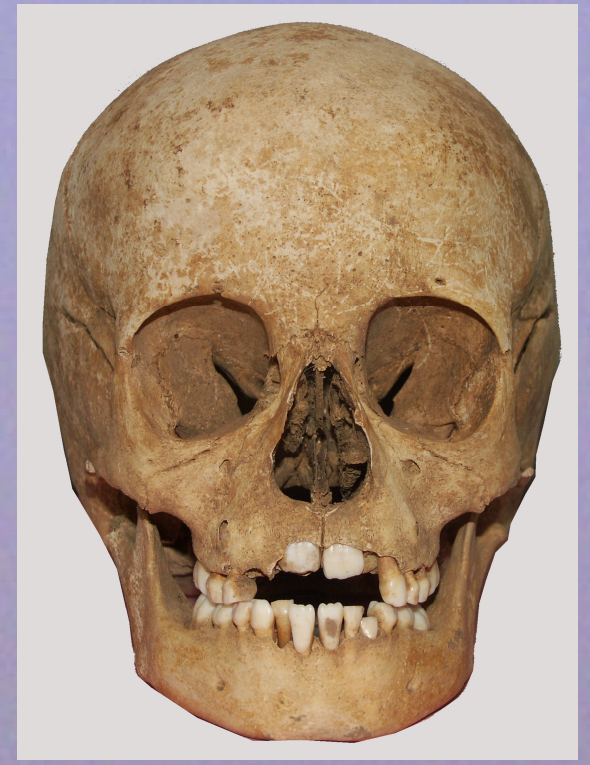
Zavod za dentalnu antropologiju Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Ključne riječi: Paleostomatologija; Odontometrija; Mliječni zubi; Srednji vijek; Hrvatska

UVOD

Dimenzije zuba se nalaze u fokusu interesa kako (forenzične) stomatologije, tako i antropologije, humane biologije, bioarheologije i paleostomatologije. Razumijevanje genetskih i fenotipskih čimbenika koji određuju dimenzije zuba su od temeljne važnosti za interpretaciju metričkih varijacija humanih zuba. Postoje brojna odontometrijska istraživanja trajnih zuba recentnih i arheoloških populacija. Istraživanja dimenzija mliječnih zuba arheološkog porijekla su iznimno rijetka. Cilj ovog istraživanja je izrada odontometrijske analize mliječnih zuba djece iz ranog srednjeg vijeka.

MATERIJALI I METODE

Istraživanje je napravljeno na 85 intaktnih mliječnih zuba s nalazišta Bijelo Brdo u istočnoj Slavoniji u Hrvatskoj (10. - 13. stoljeće). Na zubima je izmjeren meziodistalni promjer krune i vrata, bukolingvalni promjer vrata i visina krune zuba, te je izračunata njihova robusnost. Dobiveni podaci su uspoređeni s podacima iz literature o prosječnim dimenzijama mliječnih zuba recentne populacije.

REZULTATI

Za analizu su najviše bili dostupni gornji i donji drugi mliječni kutnjaci (18+18), a najmanje gornji i donji središnji sjekutići (1+1). Usporedbom dobivenih odontometrijskih podataka nisu utvrđene značajnije razlike između arheološke i recentne populacije. Najveće razlike ($\pm 0,8$ mm) su utvrđene u dimenzijama donjeg bočnog sjekutića, međutim ti podaci nisu pouzdani zbog malog uzorka.

MD promjer krune (mm)

	GM2	GM1	GC	GI2	GI1	DI1	DI2	DC	DM1	DM2
Arheološka populacija										
N	17	12	7	3	1	1	1	10	16	17
MEAN	9,0	7,2	6,4	5,2	6,5	3,8	5,3	5,9	8,1	9,8
SD	0,5	0,6	0,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,3
Recentna populacija										
	8,4	7,1	6,8	5,2	6,5	4,0	4,5	5,5	7,7	9,7

MD promjer vrata (mm)

	GM2	GM1	GC	GI2	GI1	DI1	DI2	DC	DM1	DM2
Arheološka populacija										
N	17	12	7	3	1	1	1	10	16	17
MEAN	6,6	5,9	5,1	3,7	5,4	2,9	4,1	4,7	7,1	7,8
SD	0,2	0,4	0,5	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,4

BL promjer krune (mm)

	GM2	GM1	GC	GI2	GI1	DI1	DI2	DC	DM1	DM2
Arheološka populacija										
N	17	12	7	3	1	1	1	10	16	17
MEAN	9,7	8,4	5,8	4,8	5,1	3,8	4,7	5,3	6,9	8,6
SD	0,5	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,6	0,4
Recentna populacija										
	10,0	8,5	7,0	4,0	5,0	4,0	4,0	4,9	7,0	8,7

Robusnost zuba

	GM2	GM1	GC	GI2	GI1	DI1	DI2	DC	DM1	DM2
Arheološka populacija										
N	17	12	7	3	1	1	1	10	16	17
MEAN	87,1	60,6	37,4	24,9	33,3	14,7	24,9	31,4	55,5	83,8
SD	8,4	5,7	6,2	2,0	0,0	0,0	0,0	2,3	6,8	5,0

Visina krune (mm)

	GM2	GM1	GC	GI2	GI1	DI1	DI2	DC	DM1	DM2
Arheološka populacija										
N	17	12	7	3	1	1	1	10	16	17
MEAN	6,2	5,4	6,7	5,9	6,4	5,4	6,4	6,7	6,0	5,8
SD	0,4	0,6	0,8	0,5	0,0	0,0	0,0	0,7	0,8	0,9
Recentna populacija										
	5,7	5,1	6,5	5,6	6,0	5,0	5,2	6,0	6,0	5,5

ZAKLJUČAK

Poznavanje odontometrijskih obilježja mliječnih zuba određene arheološke populacije može biti od koristi u izradi antropološkog profila u slučaju kada ne postoje drugi izvori informacija. Stoga je bitno postojanje određenih populacijski specifičnih standarda kako bi se podaci mogli uspoređivati kako u različitim povijesnim razdobljima, tako i između različitih geografskih područja. Ovim istraživanjem su prezentirani do sada nepoznati podaci o dimenzijama mliječnih zuba djece iz srednjeg vijeka s područja današnje Hrvatske.